

Dosarul nr. 2ra-1074/21

Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul central (jud. V. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Eugeniei Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca împotriva minorei XXXXX, reprezentant legal Maria Ursăchilă cu privire la declararea nulității declarației de acceptare a succesiunii, a certificatului de moștenitor legal, recunoașterea dreptului la 1/2 cotă-parte din averea succesorală, constatarea faptului acceptării succesiunii și a locul ei de deschidere

împotriva deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Eugenia Mihaescu și menținută hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoria Drochia sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 1 februarie 2018, Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a depus cerere de chemare în judecată împotriva minorei XXXXX, reprezentant legal Maria Ursăchilă, intervenient accesoriu notarul Maria Mazur cu privire la declararea nulității declarației de acceptare a succesiunii, a certificatului de moștenitor legal, recunoașterea dreptului la 1/2 cotă-parte din averea succesorală, constatarea faptului acceptării succesiunii și a locului ei de deschidere.

În motivarea acțiunii a invocat că la 12 noiembrie 2013 a împuternicit-o pe Maria Ursăchilă, în temeiul procurii nr. 17594 eliberate de notarul public Maria Mazur, întru reprezentarea și acționarea din numele dânzei pentru încheierea contractului de donație pe numele feciorului Ion Mihaescu.

La 13 ianuarie 2014, notarul Maria Mazur a întocmit contractul de donație, prin care dânsa, fiind reprezentată de Maria Ursăchilă, a donat/transmis gospodăria, constituită din bunurile imobile specificate în conținutul contractului, feciorului Ion Mihaescu, fiind reprezentat și acesta de către Maria Ursăchilă.

La XXXXX, feciorul său, Ion Mihaescu a decedat subit.

Ulterior, Maria Ursăchilă, acționând în interesele fiicei minore a decedatului, XXXXX, având intenții meschine în partea dobândirii averii rămase în urma decesului lui Ion Mihaescu, la perfectarea certificatului de moștenitor legal, a cărui nulitate se solicită, eliberat de notarul Maria Mazur (având cunoștință și despre existența dânzei) cu rea-credință și viclenie a trecut sub tăcere faptul că din cercul moștenitorilor legali face parte și dânsa, dar nu după cum a fost reținut în declarația de acceptare a succesiunii depusă la dosarul succesoral, a cărui prezență este indispensabilă.

A menționat reclamanta că aceste circumstanțe i-au devenit cunoscute în luna decembrie 2017, când s-a prezentat la sediul notarului, întru soluționarea faptului acceptării succesiunii, iar prin informația eliberată a fost stabilită înregistrarea dosarului succesoral, deschis la cererea Mariei Ursăchilă în interesele minorei XXXXX, de către notarul Maria Mazur.

Respectiv, declarația de acceptare a succesiunii, cât și certificatul de moștenitor legal sunt susceptibile nulității.

În partea solicitării constatării faptului acceptării succesiunii și a locul ei de deschidere, a indicat că faptul intrării în posesia masei succesoriale se confirmă prin administrarea imobilului nominalizat, locuirea permanentă în imobil, ceea ce servește drept temei de a considera că dânsa a acceptat întreg patrimoniul succesoral.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 8, 10, 11, 195, 196, 207, 217, 219, 227, 228, 320, 1444, 1499-1501, 1516, 1538 Cod civil, art. 5, 7, 37¹, 85, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, declararea nulității declarației de acceptare a succesiunii depuse de Maria Ursăchilă în interesele minorei XXXXX, declararea nulității certificatului de moștenitor legal nr. 3193 din 16 martie 2015 în partea a 1/2 cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul lui Ion Mihaescu, constatarea faptului acceptării succesiunii legale de către dânsa după decesul lui Ion Mihaescu prin intrarea în posesiune a masei succesoriale, recunoașterea dreptului la 1/2 cotă-parte din averea succesorală rămasă după decesul lui Ion Mihaescu, constatarea locului deschiderii succesiunii legale după decesul feciorului Ion Mihaescu, sat. XXXXX r-nul XXXXX.

Prin hotărârea din 21 februarie 2020 a Judecătoriei Drochia sediul central, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Eugenia Mihaescu și menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, analizând declarația contestată, privind acceptarea de către minora XXXXX, reprezentată de mama Maria Ursăchilă a averii succesoriale rămase după decesul lui Ion Mihaescu, instanțele de judecată ierarhic inferioare au reținut că aceasta nu conține careva indici, care ar confirma că Maria Ursăchilă ar fi negat faptul existenței altor moștenitori sau că ar fi declarat că aceștia nu există.

Prima instanță și instanța de apel au menționat că reclamanta/apelantă în cazul pretinderii la averea succesorală rămasă după decesul lui Ion Mihaescu era în drept

să depună la notar în termen de 6 luni declarație de acceptare a succesiunii, însoțită de documente relevante.

La fel, reclamanta/apelantă nu a prezentat dovezi care să confirme că dânsa ar avea vocație succesorală după decesul lui Ion Mihaescu, or la materialele cauzei nu a fost anexat niciun înscris care să confirme raporturile de rudenie cu defunctul și că dânsa se include în una din categoriile stabilite expres la art. 1500 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019) pentru a putea pretinde la averea succesorală.

Materialele cauzei nu conțin nici probe pertinente și concludente că în termen de 6 luni de la decesul lui Ion Mihaescu, Eugenia Mihaescu a intrat în posesia de fapt a bunurilor succesoriale.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au conchis că locul deschiderii succesiunii este sat. XXXXX r-nul XXXXX, fapt care deja este constatat de notar și nu se cere a fi constatat de instanță.

La 24 mai 2021, Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca a declarat recurs împotriva deciziei din 12 ianuarie 2021 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, adoptată cu încălcarea legii materiale și aprecierea arbitrară a probelor și a circumstanțelor relevante speței, pasibilă de a fi casată.

Instanța de apel și-a însușit argumentarea expusă de prima instanță, fără a fi dată apreciere cuvenită pretențiilor formulate în prezenta acțiune în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și cu normele de drept ce reglementează acest aspect.

A menționat că declarația de acceptare a succesiunii, cât și actul subsecvent acesteia - certificatul de moștenitor legal sunt susceptibile nulității, or actul juridic civil, fondat pe o cauză ilicită, nu poate avea niciun efect - este ilicită cauza care contravine legii, ordinii publice sau bunelor moravuri - art. 207 alin. (3) Cod civil.

În partea solicitării constatării faptului acceptării succesiunii și a locul ei de deschidere, având în vedere prevederile art. 1516 alin. (3) Cod civil, a evidențiat că faptul intrării în posesia masei succesoriale se confirmă prin administrarea imobilului nominalizat, locuirea permanent a ei până la evenimentele date - prezent, care în virtutea acestor împrejurări, servește drept temei de a considera că dânsa a acceptat întreg patrimoniu succesoral.

La 7 iunie 2021, în adresa minorei XXXXX, reprezentant legal Maria Ursăchilă și notarului Maria Mazur a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Eugenia Mihaescu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 200).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu au parvenit referințe prin care minora XXXXX, reprezentant legal Maria Ursăchilă și notarul Maria Mazur să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 23 martie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 180), fiind recepționată de către recurentă la 23 martie 2021, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 182).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 24 mai 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Eugenia Mihaescu, reprezentată de avocatul Maxim Chișca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru